

**АНАЛИЗ НА ПОТРЕБНОСТИТЕ ОТ
ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО
РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ
В ОБЩИНА ГРАД ДОБРИЧ**

I. ОБЩИ ДАННИ

1. Население към 31.12.2016 г. (в регистрите на служба ГРАО)

Население на общината	Постоянен адрес	Настоящ адрес
1.1. Население на общината (общо)	107 606	94 811
1.2. Момчета до 19 г.	9512	8809
1.3. Момичета до 19 г.	8871	8208

2. Брой деца и ученици по възрастови групи към 31.12.2016 г. (в регистрите на служба ГРАО)

2. Общ брой деца	18383
2.1. Деца от 0 до 7 г. включително	7135
2.2. Деца и ученици от 8 до 14 г. включително	6791
2.3. Деца и ученици от 15 до 19 г. включително	4457

3. Данни за мрежата от училища и детски градини

№	Име на Детската градина / училището	Населено място	Вид	Брой		
				2-4г.	5 г.	6г.
1.	ДГ №7 „Пролет“	гр. Добрич	общинска	59	33	23
2.	ДГ № 8 „Бодра смяна“	гр. Добрич	общинска	81	27	57
3.	ДГ № 9 „Пчеличка“	гр. Добрич	общинска	77	30	25
4.	ДГ № 10 „Слънчице“	гр. Добрич	общинска	84	48	27
5.	ДГ № 11 „Дъга“	гр. Добрич	общинска	53	12	19
6.	ДГ № 12 „Щурче“	гр. Добрич	общинска	52	21	21
7.	ДГ № 17 „Първи юни“	гр. Добрич	общинска	74	39	38
8.	ДГ № 18 „Дора Габе“	гр. Добрич	общинска	67	50	26
9.	ДГ № 20 „Радост“	гр. Добрич	общинска	76	35	46
10.	ДГ № 23 „Звездица“	гр. Добрич	общинска	74	29	43
11.	ДГ № 24 „Приказен свят“	гр. Добрич	общинска	85	35	25
12.	ДГ № 25 „Весела“	гр. Добрич	общинска	88	27	26
13.	ДГ № 26 „Звънче“	гр. Добрич	общинска	73	29	28
14.	ДГ № 27 „Славейче“	гр. Добрич	общинска	93	44	43
15.	ДГ № 29 „Любимка“	гр. Добрич	общинска	48	42	29
16.	ДГ № 32 „Зорница“	гр. Добрич	общинска	70	21	13
17.	ДГ № 33 кв. Рилци	гр. Добрич	общинска	20	5	11
	Общ брой деца в детски градини - 2200			1174	527	499

№	Име на училището	Населено място	Начин на финансиране	Брой деца/ученици												
				пг	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	
1.	ОУ „Хан Аспарух“	гр.Добрич	общинско	0	49	53	45	41	43	32	29	0	0	0	0	0
2.	ОУ „П. Волов“	гр. Добрич	общинско	28	39	36	36	34	44	46	38	19	0	0	0	0
3.	ОУ „Хр. Ботев“	гр.Добрич	общинско	33	64	70	85	68	49	56	53	14	0	0	0	0
4.	ОУ ”Хр. Смирненски”	гр.Добрич	общинско	18	36	34	35	45	46	42	47	41	0	0	0	0
5.	ОУ „Й. Йовков“	гр.Добрич	общинско	21	22	19	24	26	31	29	25	27	19	0	0	0
6.	ОУ „Н. Вапцаров“	гр. Добрич	общинско	35	28	23	23	21	20	15	18	12	0	0	0	0
7.	ОУ „Ст. Караджа“	гр.Добрич	общинско	13	27	35	25	31	27	27	33	16	0	0	0	0
8.	СУ „П. Р. Славейков“	гр.Добрич	общинско	22	136	137	132	128	118	117	105	21	15	25	13	45
9.	СУ „Св. Климент Охридски“	гр.Добрич	общинско	20	107	123	121	100	110	87	76	67	64	49	62	49
10.	СУ „Д. Талев“	гр. Добрич	общинско	17	91	78	92	81	70	81	50	52	42	23	40	48
11.	СУ „Св. св. Кирил и Методий“	гр. Добрич	общинско	0	122	123	117	113	92	75	71	42	52	53	50	50
12.	СУ „Л. Каравелов“	гр. Добрич	общинско	0	62	65	69	71	63	71	56	17	23	13	34	21
13.	ЕГ „Г. Милев“	гр.Добрич	общинско	0	0	0	0	0	0	0	0	138	148	150	146	144
14.	ПМГ „Ив. Вазов“	гр.Добрич	общинско	0	0	0	0	0	29	56	39	76	51	57	75	78
15.	СУ „Г. С. Раковски“	гр.Добрич	общинско	0	0	0	0	0	15	14	19	25	29	24	24	18
16.	ПГВМ „Проф. д-р Г. Павлов“	гр. Добрич	общинско	0	0	0	0	0	0	0	0	0	25	29	31	33
17.	ПГАС	гр. Добрич	общинско	0	0	0	0	0	0	0	0	0	31	55	34	43
	Общ брой ученици 8095			207	783	796	804	759	757	748	659	567	499	478	509	529

4. Данни за деца от специализирани институции/социални услуги, на които се предоставят социални услуги в общността или социални услуги от резидентен тип

Институция/социални Услуги	Общ брой на настанените / ползващите социални услуги деца	Данни за включването в образование		Брой настанени деца/лица, невключени в образование - причини
		Училище /ДГ	Брой деца/ученици	
ЦНСТДМБУ	35	училище	35	0
ЦНСТДМУ	19	училище	17	2
ДМСГД	2	детска градина	2	0
ДМСГД	1	училище	1	0
ЦОП към БЧК	6	училище	6	0

5. Данни за обхват и посещаемост на децата и учениците – за учебната 2015 / 2016 г.

Брой необхванати 5–годишни и 6–годишни деца на територията на общината	601
Брой деца в задължителна училищна възраст, необхванати в системата на училищното образование	212
Брой деца и ученици, нередовно посещаващи ДГ/училище	10
Брой ученици, отпаднали от системата на училищното образование	212

Стратегия за привличане и задържане на децата и учениците, Програма за превенция за ранното напускане на училище:

На ниво училище/детска градина

С влезлия в сила на 01.08.2016 г. Закон за предучилищното и училищно образование институциите в образователната системата на територията на Община град Добрич осигуряват подкрепа за личностно развитие на децата и учениците съвместно с държавните и местните органи и структури и доставчиците на социални услуги. Те разработват самостоятелно и прилагат цялостни политики за изграждане на позитивен организационен климат в условия на сътрудничество, ефективна комуникация и отношения на загриженост между участниците в образователния процес и работят по посока на утвърждаване на позитивна дисциплина и развитие на училищната общност.

През учебната 2015/2016 г. в системата на предучилищното и училищното образование в Община град Добрич функционират 17 детски градини и 17 училища, от които 7 основни, 5 средни, 2 профилирани, 2 професионални гимназии и 1 спортно училище. В отговор на необходимостта от предоставяне на подкрепа за личностно развитие в условията на подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията, в училищата са разработени и приети документи, като: Стратегия за намаляване на отсъствията на учениците с цел обхват и задържане на децата в училище чрез мотивация и създаване на положителна нагласа към учебния

процес, Програма за превенция за ранното напускане на училище, Програма за предоставяне на равни възможности и за приобщаване на децата и учениците от уязвими групи, План за привличане и задържане на децата в училище, План „Равен шанс за всеки“.

В детските градини се прилага стратегия за привличане и задържане на децата, която включва прилагане на мерки като: поддържане на качество на възпитателно-образователния процес, добра кадрова обезпеченост като условие за доверието на родителите, привличане на родителите като партньор в организиране на дейностите и в осъвременяването на дидактичната и игрова база, съдействие в осигуряването на подкрепата за личностно развитие.

В училищата ежедневно се контролира присъствието на учениците в час, като отсъствията се регистрират в дневник.

Формират се групи по интереси, като целта на педагогическата общност е да предложи оптимален брой извънкласни дейности в условията на благоприятна училищна среда, за да отговори на търсенето на децата и учениците.

Сред важните фактори за привличане и задържане на децата в училище е работата в екип. От учителите в сътрудничество с педагогическия съветник, психолог, логопед, ресурсен учител, се очаква да консултират, съветват и съдействат за получаване на необходимата психологическа подкрепа и психо-социална рехабилитация.

В някои училища на територията на Община Добрич - напр. в СУ „Св. Кл. Охридски“, училищното настоятелство заплаща карти за транспорт, такси за общежитие, осигурява безплатно хранене на социално слаби ученици.

Ясно изразена от училищните ръководства е необходимостта от системна работа с родителите на техните възпитаници с оглед приобщаването им към училищния живот. В този смисъл сред родители и общественост се разясняват взаимните ползи от образователната интеграция на децата от етническите малцинства, от интегрираното обучение на децата и учениците със специални образователни потребности, на ученици с физически и ментални увреждания. С родителите се работи по посока на по-голяма заинтересованост към образователно-възпитателния процес и преодоляване на негативни стереотипи и дискриминационни нагласи спрямо различните етноси.

Привличането на млади хора като доброволци за работа с деца в риск от отпадане, както и осигуряването на допълнителна квалификация на педагогическите специалисти за работа в мултикултурна образователна среда също е в унисон с предизвикателствата на новия Закон за предучилищното и училищното образование и Наредбата за приобщаващо образование. Голяма част от училищните директори вече осъзнават необходимостта от включване на педагогическия персонал в обучения, семинари, тренинги, свързани с управление на конфликти, със справяне с агресията и насилието и с осигуряване на пълноценна обща и допълнителна подкрепа.

В училищата от Община град Добрич се провеждат тематични инициативи по различни модули: обсъждания по въпросите за интеграцията на ниво училищно настоятелство; предавания по локалната училищна телевизия; посещения в Регионална библиотека /РБ/ „Дора Габе“; организиране на Ден на оранжевата фланелка – Световен ден за борба с тормоза в училище; тренинги с родители и деца от детски градини № 17, 18, 20, 26, 29, 32; изготвяне на дипляна и флаер „Толерантност, приемане, приобщаване“ и разпространяването им сред ученици и родители; консултации по различни учебни предмети и допълнителни занимания с деца, чийто майчин език не е български; есенен и пролетен спортен празник и др.

Данните за учениците в риск от отпадане се събират в Училищен регистър на учениците в риск от отпадане. Регистърът се попълва от класните ръководители, след като всеки от случаите е обсъден с ресорния заместник-директор.

Училищните ръководства ежеседмично обсъждат на свои заседания възникнали проблеми, като привличат за съдействие училищния психолог или педагогическия съветник, ресурсните учители, класните ръководители и учителите медиатори, обучени по международния проект „Медиация за комуникация” /СУ „Д. Талев”/.

В училищата в Община град Добрич се провеждат редовни заседания на Училищната комисия за БППМН, която кани ученици с девиантно поведение, родители, преподаватели и други специалисти за обсъждане на противообществени прояви. Комисията подготвя предложения за корекционни дейности и наказания на ученици, които се обсъждат на Педагогически съвет.

Организиран се беседи и се провеждат разговори с учениците с намалена успеваемост и допускащи неизвинени отсъствия.

На ниво училище стратегията за привличане и задържане на децата и учениците неизменно включва и: целодневна организация на обучението в I-V клас; осигуряване на безплатна закуска за учениците от I-IV клас /плод и млечни изделия/; провеждане на класни и училищни тържества и приобщаване на учениците към училищната общност; организиране на летни занимания на училищна територия.

На ниво община

Към момента в град Добрич все още не функционира Център за подкрепа за личностно развитие. Работата с талантливите и даровити деца в областта на науката, изкуството и спорта се осъществява в клубове и школи в детските градини, училищата, спортните комплекси, народните читалища, културните институти и Младежки център. Голяма част от обучаващите се на територията на Община град Добрич ученици са класирани на регионални и областни състезания, олимпиади, на национални и международни конкурси. Общинската програма за закрила на децата с изяви дарби подкрепя и финансово подпомага изявите на даровитите деца, а средствата се осигуряват от общинския бюджет.

Към Община град Добрич функционира Общински младежки център „Захари Стоянов”, който с богатото разнообразие от форми – студии, школи, курсове, клубове и формации, съдейства за развитие на талантите и пълноценно осмисляне на свободното време. Центърът организира множество събития, в т. ч. и иновативни, които дават възможност за изява таланта на децата и младите хора. За осмисляне свободното време в Общински младежки център „Захари Стоянов“ се проведеха 104 инициативи – 48 концерта, 33 радиопредавания и 23 изложби, в които се включиха над 7747 младежи на възраст 15 – 29 години. Много от тези прояви се инициираха от младите хора за младите хора и отговориха на потребностите им за изява на техните таланти на публични сцени. Част от концертите имаха тематична насоченост. Поле за изява младите хора имаха и с участието си в общински, национални и международни конкурси в различни сфери на изкуството и спорта – музикално, танцово, изобразително изкуство, дигитална живопис, шахматни турнири, национални конкурси по авио и кораб моделизъм и др.

През 2016 г. Младежки център работи по Проект BG06-102 „Младежки център Добрич – Вашето утре“, финансиран по Програма „Деца и младежи в риск“, Компонент 1 „Младежи в риск“ на Финансовия механизъм на Европейското икономическо пространство и Община град Добрич. Проектът спомогна допълнително за затвърждаване на механизма на цялостно информационно обслужване на младите хора от региона, като

основната цел бе доставяне на качествени и достъпни услуги в съответствие с потребностите и интересите на младите хора на базата на съществуващия опит.

През 2016 г. в центъра бяха предоставени информационни услуги на 1870 младежи. Най-често бе търсена информация за: дейностите на младежки център, осмисляне на свободното време, портали и уеб сайтове с различна тематика, професионална реализация, възможности за продължаване на образованието в страната и чужбина, стипендиантски програми и необходимите документи за кандидатстване, магистърски програми, дистанционно обучение, платени стажове в страната и чужбина, доброволчество и др. И към настоящия момент информационните услуги се предоставят чрез индивидуални и групови срещи, чрез сайтовете на Младежки център, „Младежки център Добрич – Вашето утре“ и фейсбук страницата, където непрекъснато се публикува актуална информация, свързана както с дейностите, така и с новини и съобщения, които вълнуват младите хора.

Проведени бяха и 7 неформални обучения с участието на 95 младежи от целевата група, 1 курс за ограмотяване за 10 младежи и Училище за родители на деца и младежи в риск, в неравностойно положение, в което участваха 42 души. В резултат, младите хора повишиха своята информираност по въпроси за превенцията на рисково сексуално поведение и злоупотребата с наркотични вещества, безопасността в интернет пространството, правата на европейския гражданин, трудовата реализация и др. Неформалните обучения се организираха и реализираха от младежките работници и медиатори по Проект BG06-102 „Младежки център Добрич – Вашето утре“.

За отчетния период са предоставени 33 групови консултации по теми, вълнуващи младите хора – агресия, зависимости, трафик на хора, човешки права, "кибертормоз", трудова реализация, превенция на агресията, превенция на ХИВ/СПИН, планиране и реализация на младежки инициативи и др. Броят на консултираните млади хора е 598. Консултациите се предоставят и чрез утвърдената „Открита младежка приемна“ от специалисти – психолог, юрист, здравен специалист и др. Те се провеждат в залите на Младежки център, по училища и на терен.

Чрез предоставените консултации младите хора повишиха познанията си за значими за тях ценности, придобиха умения да ги степенуват, получиха знания за решаване на проблеми. Подобриха се възможностите им за социална реализация, повиши се информираността им по жизнени за развитието им въпроси.

На 14-15 март 2016 г. в Общински младежки център „Захари Стоянов“ се проведе Кандидатстудентска борса, организирана от Община град Добрич и Сдружение „Кандидатстудентска борса“. Тя бе посетена от 389 ученици от град Добрич, както и от 47 ученици от областта. Всички те получиха информация за условията, реда и сроковете за кандидатстване, класиране и записване във висши учебни заведения у нас. Младежите имаха възможност да получат кандидатстудентски справочници, учебно-помощни и информационни материали за 21 университета, участници в борсата.

На 20 април 2016 г. в Добрич се проведе Панорама на средните училища. Със свои щандове се представиха шест професионални, пет средни, три профилирани и две частни училища, както и спортното училище. По време на изложението беше предоставена актуална информация за условията и сроковете за кандидатстване, класиране и записване на учениците за учебната 2016/2017 година. Панорамата бе посетена от общо 468 ученици.

Анализ на причините, проблемите, мерките, свързани с обхвата на децата и

учениците в образователните институции на територията на Общината

Превенцията на преждевременното напускане на училище неизменно е свързана с анализ на причините, водещи до отпадане от училище и напускане на образователната система, идентифициране на рисковите фактори за преждевременното напускане на училище с оглед ограничаване на последиците от тях и планиране на мерки за преодоляване на рисковите фактори от отпадане.

Със Заповед № 374 от 28.03.2016 г. на кмета на Община град Добрич бе извършена проверка в общинските училища на дейностите за установяване и ограничаване на причините за отпадане на ученици, подлежащи на задължително обучение.

Проверката установи, че от началото на учебната 2015/2016 г. до м. май общинските училища са отпаднали 212 ученика /около 3% от всички ученици/, като 52,3% от тях са в Германия, 22,7% - в чужбина /не посочват държавата/, 9,1% - в Полша, 6,3% са напуснали, без да уведомят училищните власти, 1,1% са омъжени, а 8,5% - в други населени места.

Най-голям е относителният дял на отпадналите ученици от ОУ „П. Волов“ и ОУ „Й. Йовков“, в които значителна част от учениците са от ромски произход.

Анализът на констатираните данни и факти при осъществената проверка /по данни на училищните ръководства/ сочи също така, че 33,7% от отпадналите от училищата в Добрич ученици са от семейства, които често се местят; 40,3% са от бедни семейства; 8,2% не живеят с родителите си, а 22,2% са с разведени родители или от непълно семейство. Предвид сложността на явлението „отпадащи ученици от училище“ и комплексното действие на причините – икономически /ниски доходи, нисък жизнен стандарт, лоши битови условия, безработица/; свързани със семейната среда /отглеждане на деца в непълни семейства, ниско образователно равнище на родителите/; образователни /ниска степен на училищна готовност, трудно усвояване на учебния материал, нередовно посещаване на училище/, е необходимо Община град Добрич да продължи своята политика в посока на тясно сътрудничество с отделните институции и да търси оптимални форми за превенция.

Като алтернативи на мерките и възможностите, свързани с обхвата на децата и учениците, могат да се разглеждат:

- организиране на консултации с учители за попълване на пропуски в знанията;
- разговори с родителите на отсъстващите деца и ученици;
- съвместни инициативи с родители от ромски произход с оглед повишаване на тяхната заинтересованост от обучението и образованието на децата им – срещи, тренинги, по-активно включване в инициативи на детската градина и училището;
- информиране на Дирекция „Социално подпомагане“ за децата, допуснали повече от пет неизвинени отсъствия в рамките на един месец;
- беседи за последствията от ранните бракове;
- училищни дейности, съдействащи за повишаване на мотивацията на учениците за развитие;
- по-активно включване на държавните институции;
- финансово подпомагане на ученици, които са от Добричка община и се обучават в град Добрич;
- организиране на дейности в подкрепа на всяко дете – активно

взаимодействие между родители, деца и педагогически специалисти;

- последователни и целенасочени дейности за ранно кариерно информиране и ориентиране от квалифицирани специалисти.

II. ИНФОРМАЦИЯ И АНАЛИЗ НА ДАННИТЕ ЗА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В СИСТЕМАТА НА ПРЕДУЧИЛИЩНОТО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ

1. Данни за включването на децата и учениците във форми за развитие на интересите и потребностите.

Ученици, включени в ЦОУД за учебната 2016/2017 г.		Ученици, включени в училищни форми за развитие на интересите		Ученици, включени във форми за развитие на интересите по проекти към МОН /“Твоят час“ /		Брой ученици, включени в извънучилищни форми за развитие на интересите	
Брой групи	Брой ученици	Брой групи	Брой ученици	Брой групи	Брой ученици	Брой групи	Брой ученици
91	2175	99	1883	339	4048	30	969

Анализ на данните /силни страни, проблеми и затруднения, осигуреност с необходимите ресурси за реализиране на форми за развитие на интересите и потребностите на ниво училище/

В училищата в Община град Добрич са създадени условия за удовлетворяване интересите, желанията и потребностите за личностно израстване и реализация на децата и учениците в свободното от учене време. Съществуват условия за изява и участия в конкурси, конференции, олимпиади, спектакли, състезания, празнични програми, изложби, открити занимания и др. С успех се реализират извънкласни форми, като вокални и танцови групи, куклено-театрални студия, арт работилници и др., за които има много добра материална база. 1883 са учениците, включени в извънучилищни форми, а 4048 участват в групи по проект „Твоят час“. 969 от учениците развиват своите интереси в извънучилищни форми за изкуство /танци, пеене, изобразително изкуство и др./ и различни видове спорт.

Като **силни страни** в реализирането на форми за развитие на интересите и потребностите на децата и учениците от общинските училища могат да бъдат посочени:

- работата по проектите „Твоят час“ /с водещо място в обхващането на учениците със затруднения и пропуски и ангажиране на свободното им време с дейности, полезни за тяхното развитие, образование и бъдеща професия/, „Система за кариерно ориентиране в училищното образование“, „Приказка за здравето“, „Изкуство по Добруджански“ и др.
- осигуряване на възможности за индивидуална изява на децата чрез организиране на различни конкурси и училищни инициативи;
- участие в общински, областни и национални състезания и олимпиади;
- осигуряване на подходящи условия за творчески и спортни занимания в свободното от учебни занимания време и през ваканционните дни, като

заниманията са насочени към следните групи ученици: деца и ученици с дарби за подпомагане на тяхното развитие и постигане на високи резултати на олимпиади, конкурси и състезания; деца и ученици с проблемно поведение /в това число и с наложени санкции/ за преодоляване на проблемното поведение на детето или ученика и за справяне със затрудненията му с приобщаването в образователната и училищната среда; деца и ученици в риск за стимулиране тяхното обучение и личностното им развитие; деца и ученици със специални образователни потребности за социална адаптация и за тяхното обучение и личностното им развитие;

- повишаване на образователните постижения на учениците в определени научни области;
- развитие на уменията за учене, творческите и спортните способности на учениците в тематични области, които са извън включените в задължителната училищна подготовка;
- преодоляване на образователните дефицити на учениците, които срещат затруднения в подготовката си по задължителните дейности в училище и повишаване на мотивацията им за учене.

От направеното проучване сред училищата от Община град Добрич следва, че са **осигурени необходимите ресурси** за реализиране на формите за развитие на интересите и потребностите на учениците. Училищата разполагат с:

- висококвалифицирани педагогически кадри;
- добра материално-техническа база – обзаведени стаи за провеждане на дейности по интереси при целодневна организация на учебната дейност, компютърни кабинети, читални и интернет достъп, актовa зала, зали с интерактивни дъски и мултимедийни проектори, физкултурни салони и спортни площадки за провеждане на състезания и турнири;
- осигурена безопасна и сигурна среда – жива охрана, пропусквателен режим, външно и/или вътрешно видео наблюдение.

Само три от общинските училища в град Добрич /ОУ „Й. Йовков“, ОУ „П. Волов“ и ОУ „Хан Аспарух“/ посочват **слаби страни и затруднения** в осигуряването на необходимите ресурси за развитие на интересите и потребностите на своите ученици. В ОУ „Хан Аспарух“ липсва физкултурен салон, което пречатства развитието на спортните заложби и принуждава учениците да посещават извънучилищни форми за спорт. Проблемите в другите две основни училища са свързани с предоставянето на специализирани кабинети, както и на нови високи и безопасни заграждения на спортните площадки. Като потребност училищните ръководства открояват и необходимостта от дофинансиране на участието на техните възпитаници в национални и международни олимпиади, конкурси и състезания.

2. Данни за деца и ученици в риск - в документацията на училища, ДГ, ДСП, ОЗД, МКБППМН; ДХД - направление Образование, РЗИ, Областен съвет по наркотични вещества, РПУ и др.

2.1 Деца без родителска грижа или чиито родители са починали, неизвестни, лишени са от родителски права или родителските им права са ограничени, в т.ч с родители в чужбина	552
2.2 Деца, жертва на злоупотреба, насилие, експлоатация или всякакво друго нехуманно или унизително отношение или наказание във или извън семейството им	27
2.3 Деца в опасност от увреждане на физическото, психическото, моралното, интелектуалното и социалното развитие	26
2.4 Деца, извършили насилие	3

3. Данни за деца и ученици със специални образователни потребности – данни към 31.12.2016 г.

3.1 Общ брой на децата и учениците със специални образователни потребности, които се обучават в детски градини по чл. 35 и в училищата по чл. 38 от Закона за предучилищното и училищното образование	219
От общия брой по т.3.1– с ресурсно подпомагане от РЦПППО	172
3.2. Общ брой на децата и учениците със специални образователни потребности, които се обучават в ПУ „Д-р П. Берон“ гр. Добрич	67
3.3 Деца и ученици със сензорни увреждания	10
3.4 Деца и ученици с множество увреждания	17
3.5 Деца и ученици с интелектуални затруднения	61
3.6 Деца и ученици с езиково-говорни нарушения	94
3.7 Деца със специфични нарушения на способността за учене /дислексия, дисграфия, дискалкулия/	61
3.8 Деца и ученици с разстройства от аутистичния спектър	13
3.9 Деца с емоционални и поведенчески разстройства	12
От всички деца и ученици със СОП – брой на децата и учениците с необходимост от интензивна грижа и подкрепа	54

4. Данни за деца и ученици с хронични заболявания– данни към 31.12.2016 г.

4.1 Деца с хронични заболявания – 172

5. Данни за деца и ученици с изявени дарби – данни за уч. 2015 / 2016 г.

5.1 Деца с постижения в областта на науката	162
5.2 Деца с постижения в областта на спорта	233
5.3 Деца с постижения в областта на изкуството	128

Изведени проблеми на училищно и общинско ниво, свързани с възможностите за оказване на подкрепа на учениците:

Учителите в училищата от Община град Добрич познават и използват в своята

пряка работа различните видове обща подкрепа за личностно развитие, по смисъла на чл. 178, ал.1 от ЗПУО. След систематизиране на наличната информация за децата и учениците в началото на учебната година, те откриват първите признаци на затруднения в ученето у всяко дете или силните му страни в конкретна област на знанието, спорта или изкуствата. Организирането на преподаването съобразно потребностите, стиловете на учене и силните страни, така че учениците да разгърнат своя потенциал. Учителите целенасочено провеждат консултации по учебни предмети, часове по интереси, допълнително обучение. Те работят съвместно с другите педагогически специалисти и медицинските лица с грижа за здравето и по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение на деца и ученици в риск.

От предоставената от училищните ръководства информация става ясно, че затруднения се срещат при оказване на допълнителната подкрепа на децата и учениците със специални образователни потребности. Общият брой на децата и учениците от Община град Добрич със специални образователни потребности, които се обучават в детски градини по чл. 35 и в училищата по чл. 38 от Закона за предучилищното и училищното образование е **219**, като **172** от тях са на ресурсно подпомагане в Регионален център за подкрепа на приобщаващо образование /РЦПППО/. За част от тях са разработени индивидуални учебни планове и са утвърдени индивидуални учебни програми по определени учебни предмети.

В работата на учителите, включени в екипите за подкрепа за личностно развитие, вече се открояват някои проблеми и затруднения, свързани с непознаването на специализираната методиката за обучение, както и с липсата на подходящи дидактични материали, учебници и помагала, адаптиращи учебния материал към децата със специални образователни потребности.

Като друг проблем училищата посочват недостатъчната кадрова осигуреност с психолози, логопеди и ресурсни учители, както и невъзможността да осигурят такива кадри в рамките на делегирания си бюджет, които да присъстват ежедневно в училище и да отговарят на потребностите от адекватна и своевременна подкрепа на децата и учениците.

Финансовият ресурс за организиране на по-голям брой разнообразни и креативни форми за оказване на подкрепа е недостатъчен, което налага ангажиране на училищната общност и обществеността в търсенето на алтернативи за финансиране.

Възможности/предложения за решение на изведените по-горе проблеми:

За решаване на вече очертаните проблеми могат да бъдат обособени следните възможности:

- активиране на училищното настоятелство и обществения съвет в дейности, свързани с оказване на подкрепа на учениците;
- работа с неправителствени организации;
- мотивиране на педагогическите специалисти да получат допълнителна квалификация с оглед оказване на адекватно съдействие на нуждаещите се деца и ученици;
- изнесено обучение на РЦПППО град Добрич по детски градини и училища, свързано с методи и техники на обучение на деца и ученици със специални образователни потребности;

- разкриване на общински център със специализирани кабинети за допълнителна подкрепа на деца и ученици;
- адекватно финансиране на дейностите за подкрепа за личностно развитие, реализирани от училищата – обзавеждане на кабинети съобразно потребностите на децата и осигуряване на квалификационни дейности за кадрите, които ще работят с ученици със специални образователни потребности.

III. ИНФОРМАЦИЯ И АНАЛИЗ НА ДАННИТЕ ЗА КАДРОВАТА ОБЕЗПЕЧЕНОСТ СЪС СПЕЦИАЛИСТИ В СИСТЕМАТА НА ПРЕДУЧИЛИЩНО И УЧИЛИЩНОТО ОБРАЗОВАНИЕ ЗА ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ.

1. Данни за персонала в училищата и ДГ на територията на общината

ДГ	Населено място	Персонал			Педагогически специалисти														
		Общ брой	Педагогически	Непедагогически	директор	Зам. - директор	Учител	Учител, ЦОУД		Педагогически	Логопел	Ресурсен	Учителнадеца с умствена	Рехабилитатор	Корепетитор	Треньорповид	Ръководителна направление	Външни	
ДГ №7	гр. Добрич	22	12	10	1	0	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ДГ №8	гр. Добрич	23	13	10	1	0	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ДГ №9	гр. Добрич	22	13	9	1	0	11	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
ДГ №10	гр. Добрич	23	13	10	1	0	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ДГ №11	гр. Добрич	16,5	9	7,5	1	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ДГ №12	гр. Добрич	17	9	8	1	0	8	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ДГ №17	гр. Добрич	24	14	10	1	0	12	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0
ДГ №18	гр. Добрич	24	14	10	1	0	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ДГ №20	гр. Добрич	23	13	10	1	0	12	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ДГ №23	гр. Добрич	24	14	10	1	0	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ДГ №24	гр. Добрич	26	16	10	1	0	14	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0
ДГ №25	гр. Добрич	25	14	11	1	0	13	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ДГ №26	гр. Добрич	23	12	11	1	0	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ДГ №27	гр. Добрич	26	15	11	1	0	14	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ДГ №29	гр. Добрич	21	12	9	1	0	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ДГ №32	гр. Добрич	18	10	8	1	0	9	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ДГ №33	гр. Добрич	10	4	6	0	0	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Общо:		367,5	207	160,5	16	0	188	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

Училище	Населено място	Персонал			Педагогически специалисти														
		Общ Брой	Педагогически	Непедагогически	Директор	Зам.-директор	Учител	УчителЦОУД		Педагогически	Логопел	Ресурсенуч	Учителнадеца с умствена	Разабилитатогина	Корелетитор	Треньорповидспо	Ръководителна правление	Външнилектори	
ОУ „Хан Аспарух“	гр. Добрич	30,5	23	7,5	1	1	19	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1
ОУ „П.Волов“	гр. Добрич	42	31	11	1	1	21	7	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ОУ „Хр.Ботев“	гр. Добрич	50	38	12	1	2	27	5	0	1	1	0	0	0	0	0	0	1	0
ОУ „Христо Смирненски“	гр. Добрич	36,5	29	7,5	1	1	22	5	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

ОУ „Й.Йовков”	гр. Добрич	24,5	20	4,5	1	0,5	13,5	4	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0
ОУ „Н. Й. Вапцаров”	гр. Добрич	24,5	19,5	5	1	0	18	0	0	0,5	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ОУ „Стефан Караджа“	гр. Добрич	32	24	8	1	0	18	3	0	1	0	1	0	0	0	0	0	0	0
СУ „П. Р. Славейков“	гр. Добрич	95	75	20	1	3	68	0	0,5	0,5	1	0	0	0	0	0	0	1	0
СУ „Св.Кл. Охридски”	гр. Добрич	115,5	97,5	18	1	3	75,5	12	0	1	1	1	0	0	3	0	0	0	0
СУ „Д.Талев”	гр. Добрич	80	62	18	1	3	39	13	1	0	1	3	0	0	0	0	0	1	0
СУ „Св. св. Кирил и Методий“	гр. Добрич	89	73	16	1	2	63,5	3	0,5	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0
СУ „Любен Каравелов“	гр. Добрич	67	54	13	1	2	49	0	0	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0
ЕГ „Гео Милев”	гр. Добрич	68	56	12	1	2	51	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	1	0
ПМГ „Иван Вазов“	гр. Добрич	44,5	36	8,5	1	2	33	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Спортно училище „Г.С.Раковски”	гр. Добрич	32	25	7	1	2	21	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0
ПГВМ	гр. Добрич	28	15	13	1	1	11	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	2
ПГАС	гр. Добрич	35	20	15	1	1	18	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Общо:		894	698	196	17	26,5	567,5	53	2	9	6	6	0	0	3	0	5	3	

Анализ на кадровата осигуреност на детските градини и училищата с педагогически специалисти:

Силни страни на осигуреността с педагогически специалисти:

Подкрепата за личностно развитие на децата и учениците от Община Добрич се осигурява от общо **1262** човека, от които **905** са педагогически персонал. Изградените в училищата екипи включват квалифицирани и мотивирани педагогически кадри, от които 9 педагогически съветници, 2 психолози, 7 логопеди и 6 ресурсни учители с много добра научна и методическа подготовка, които продължават да повишават своята професионална квалификация.

Слаби страни на осигуреността с педагогически специалисти:

Все по-осезаемо в детските градини и училищата се чувства необходимостта от психолози, логопеди, ресурсни учители, педагози, подготвени да работят с деца със зрителни, слухови и др. увреждания или хронични заболявания. Назначените такива специалисти спрямо заявените от всяко училище и детска градина потребности са недостатъчно на брой. Освен това дори при вече назначените кадри се затруднява осигуряването на заместване при налагащи се дългосрочни отсъствия.

В голяма част от учебните заведения на Община град Добрич липсват логопеди, а необходимостта от логопедична терапия като превенция на обучителните трудности все повече нараства.

В рамките на делегирания бюджет липсват достатъчно средства за осигуряването на квалифицирани кадри в подкрепа на приобщаващото образование.

Увеличаването на средната възраст на учителския екип е тенденция, наблюдаваща се не само в национален мащаб, но и в училищата на територията на града. От друга страна педагогическите специалисти често не са достатъчно мотивирани да придобиват допълнителни компетентности, да прилагат нови технологии или иновативни методи за учене в образователно-възпитателния процес без допълнително материално стимулиране.

Изведени проблеми на училищно и общинско ниво, свързани с кадровата обезпеченост:

- ниско заплащане на труда и нарастващ обществен негативизъм към учителската професия;
- липса на учители по предмети за по-дълго заместване;
- все по-малко квалифицирани млади хора, насочващи се към учителската професия;
- недостатъчни средства, предвидени за квалификационна дейност – тяхното ограничаване води до сформирани големи групи за обучение с преобладаващ теоретичен характер, с което се намалява ефективността;
- липса към момента на държавно финансиране на дейностите за развитие на интересите, способностите, компетентностите и изявата в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта, педагогическа и психологическа подкрепа, ресурсно подпомагане на деца и ученици със специални образователни потребности и т. н. в новосформиращите се центрове за подкрепа за личностно развитие.

Възможности / предложения за решение на изведените по-горе проблеми:

- повишаване привлекателността на учителската професия чрез издигане авторитета на учителя и неговата роля за развитието на личността, осигуряване на достойно заплащане на учителския труд в благоприятна среда;

- финансиране на квалификационни дейности за педагогическите специалисти;
- регламентиране в държавния образователен стандарт за финансиране на институциите в системата на предучилищното и училищно образование на финансовото обезпечаване на всяко училище, независимо от броя ученици в него, с психолог, логопед, педагогически съветник, ресурсен учител;
- подкрепата на личностното развитие на децата и учениците да бъде така организирана, че да ангажира както училищата със своите добре подготвени кадри, така и един общински Център за подкрепа на личностното развитие, създаден с гарантирани от държавата финансови средства и добре подбран кадрови потенциал.

2. Информация за възможностите на училищата/ДГ за ресурсно обезпечаване на подкрепата на децата и учениците със СОП

ДГ	Населено място	Брой деца/ ученици със СОП	Възможности за:	
			назначаване на ресурсни специалисти /конкретно	назначаване на пом.- учители
ДГ №7	гр. Добрич	2	не	не
ДГ №8	гр. Добрич	3	не	не
ДГ №9	гр. Добрич	1	да – 1 логопед	не
ДГ №10	гр. Добрич	2	не	не
ДГ №11	гр. Добрич	5	не	не
ДГ №12	гр. Добрич	5	не	не
ДГ №17	гр. Добрич	4	да – 1 логопед	не
ДГ №18	гр. Добрич	2	не	не
ДГ №20	гр. Добрич	1	не	не
ДГ №23	гр. Добрич	1	не	не
ДГ №24	гр. Добрич	3	да – 1 логопед	не
ДГ №25	гр. Добрич	0	не	не
ДГ №26	гр. Добрич	6	не	не
ДГ №27	гр. Добрич	0	не	не

ДГ №29	гр. Добрич	4	не	не
ДГ №32	гр. Добрич	3	не	не
ДГ №33	гр.Добрич	1	не	не

Училище	Населено място	Брой деца / ученици със СОП	Възможности за:	
			назначаване на ресурсни специалисти /конкретно	назначаване на пом.- учители
ОУ „Хан Аспарух“	гр. Добрич	11	не	не
ОУ „Панайот Волов”	гр. Добрич	6	не	не
ОУ „Христо Ботев”	гр. Добрич	13	да - 1	не
ОУ „Хр.Смирненски”	гр.Добрич	14	не	не
ОУ „Йордан Йовков”	гр. Добрич	10	не	не
ОУ „Никола Йонков Вапцаров“	гр. Добрич	5	не	не
ОУ „Стефан Караджа“	гр. Добрич	21	да - 2	да - 1
СУ „П. Р. Славейков“	гр. Добрич	3	не	не
СУ „Св. Климент Охридски“	гр. Добрич	19	да - 1	не
СУ „Димитър Талев“	гр. Добрич	34	да - 3	не
СУ „Св. св. Кирил и Методий“	гр. Добрич	13	да - 1	не
СУ „Любен Каравелов“	гр. Добрич	18	да - 1	не
Спортно училище „Г. С. Раковски”	гр. Добрич	7	не	не
ПГАС	гр. Добрич	2	не	не

3. Кадрова осигуреност със специалисти в социални и други институции на територията на общината

Специалисти	Брой
Медицински специалисти	34
Рехабилитатори	3

Логопеди	8
Ресурсни учители	6
Психолози	7
Психотерапевти	0
Социални работници	16

4. Реализирани форми за повишаване на педагогическите компетенции на педагогическите специалисти, свързани с осигуряване и реализиране подкрепа за личностно развитие на деца и ученици /работа с деца и ученици със СОП; работа с деца в риск; работа с изявени и даровити деца и ученици и др./:

Квалификационни дейности

Форми	Тема /Лектор	Брой участници	Време на провеждане Място на провеждане	Организирана от:	Участието е финансирано от бюджета на:
Вътрешно – училищна квалификационна дискуссия	„Наредбата за приобщаващо образование” Н. Арифова – главен учител и координатор ПО	31	07.11.2015 г. гр. Добрич ОУ „П. Волон”	Методически обединения на училището	не се заплаща
Семинар	„Работа с деца и ученици в неравностойно положение” Л. Колева – НИОКСО град Баня	2	2015 г. НИОКСО гр. Баня	МОН	ОУ „П. Волон”
Семинар	„Превенция на преждевременното отпадане от училище” екип от лектори	1	2015 г. КК „ Албена”	МОН	ОУ „П. Волон”
Семинар	„Обучение за работа с деца и ученици със СОП” И. Дериджан	1	2015 г. НИОКСО гр. Баня	МОН	ОУ „П. Волон”
Практически семинар	„Различната класна стая” Й. Първанова	2	28 – 29.11. 2015 г. гр. Поморие	Иновации и консултиране	СУ „П. Р. Славейков“

Курс	„Повишаване на езиковите компетенции” проф. д.ф.н. А. Алипиева	3	26.03.2016 г. ДИКПО гр. Варна	ДИКПО гр. Варна	СУ „П. Р. Славейков“
Курс	„Развитие на креативност в ефективното училище” проф. д-р Д. Каменова	1	03– 05.05.2016 г. Висше училище по мениджмънт гр. Добрич	Висше училище по мениджмънт гр. Варна	СУ „П. Р. Славейков“
Курс	„Работа по проекти” Е. Иванов	1	29.06 – 01.07.2016 г. гр. Баня	НИОКСО гр. Баня	СУ „П. Р. Славейков“
Семинар-квалификация	„Академия за иновации в образованието” М. Георгиева	1	12.07. – 14.07.2016 г. гр. Димитровград	Сдружение за ново образование	СУ „П. Р. Славейков“
Квалификационен курс	„Усвояване на умения за екипен подход на работа. Обучение в прилагане на механизма за противодействие на училищния тормоз” проф. Д. Тасевска	1	26 – 28.09.2016 г. гр. София	МОН	СУ „П. Р. Славейков“
Обучителен семинар	„Допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици със СОП” К. Дамянов	36	06 – 09.11.2016 г. с. Кранево	РУО – Добрич	Училища и детски градини
Обучение	Работа с образователен софтуер „Envision” И. Лазарова	40	06.12. – 08.12.2016 г. СУ „П. Р. Славейков” гр. Добрич	Нимеро ООД	СУ „П. Р. Славейков“
Квалификационен курс	„Мотивация за учене на ученици от 1 клас”	1	12.2015–12.2016 г. ДИКПО гр. Варна	ДИКПО-Варна	50% - ОУ „Хр. Ботев“
Презентация Беседа	„Ученици със СОП – проблеми и възможности в училищната среда” Ю. Минева	29	Април 2016 г. ОУ „Хр. Смирненски” гр. Добрич	ОУ „Христо Смирненски”	не се заплаща
Допълнително обучение	„Специфика при работа с различните категории деца и ученици със	25	01.09 – 11.11.2012 г. ОУ „Ст. Караджа“	ШУ“ Епископ Константин Преславски“	ОП РЧР проект „Ела в моя свят

	СОП”		гр. Добрич	ОУ „Стефан Караджа“	
Курс	„Методическо обучение“	4	07.01.16. г. гр. Варна	„С.А.Н.-ПРО“ ООД гр. Варна	СУ „Св. Кл. Охридски“
Семинар	Зимна педагогическа академия „Иновативното училище”	3	03.02-06.02.2016 г. гр. Велинград	Сдружение „Професионален форум за образованието”	СУ „Св. Кл. Охридски“
Работна среща	„Средните училища с разширено и профилирано изучаване на изкуства – проблеми и предизвикателства”	3	02.02.2016 г. гр. Пловдив	Асоциация на училищата с профилирано и разширено изучаване на хореография в република България	СУ „Св. Кл. Охридски“
Курс	„Методическо обучение – Модул слушане“	5	25.02.2016 г. гр. Варна	„С.А.Н.-ПРО“ ООД гр. Варна	СУ „Св. Кл. Охридски“
Семинар	„Превенция на проявите на тормоз между учениците в училище“	33	19.03.2016 г. гр. Добрич	„РААБЕ България“ ООД	СУ „Св. Кл. Охридски“
Кръгла маса	„Добрич – практики в профилираното обучение по музика, изобразително изкуство и хореография”	3	20.03.2016 г. гр. Шумен	Асоциация на училищата с профилирано и разширено изучаване на хореография в Република България	СУ „Св. Кл. Охридски“
Курс	„Създаване на видео-уроци с Пляс камера“	1	22.03.2016 г. гр. Варна	Център за творческо развитие гр. Варна	СУ „Св. Кл. Охридски“
Обучение	„Работа с талантиливи и надарени деца“	1	30.03-01.04.2016 г. гр. Стара Загора	Обучение на НП „Развитие на педагогическите специалисти“	СУ „Св. Кл. Охридски“

Конференция	XX ученическа философска конференция „Човек-свят“	1	17.03-18.03.2016 г. гр. Бургас	Община Бургас, РИО на МОН и СОУ „ Епископ Константин Преславски“ гр.Бургас	СУ „Св. Кл. Охридски“
Семинар	„Представяне на най-новата учебна система”	1	04.04.2016 г. гр. Варна	Pearson Longman	СУ „Св. Кл. Охридски“
Конференция	„Иновации за по-добро образование“	1	06.04-08.04.2016 г. гр. София	Фондация „Америка за България“	СУ „Св. Кл. Охридски“
Курс	„Осигуряване квалификация към новия пакет документи за подготовка на начални учители“ за 2016/2017 г.	1	15.04.2016 г. гр.Варна	Национална програма, Развитие на педагогическите специалисти“	СУ „Св. Кл. Охридски“
Курс	Методическо обучение, Модул „Говорене“	6	26.04.2016 г. гр. Варна	„С.А.Н.-ПРО“ ООД гр. Варна	СУ „Св. Кл. Охридски“
Обучение	Майсторски клас за учители и директори „Развитие на креативност в ефективното училище“ Проф. д-р Д. Каменова	6	03.05-05.05.2016 г. Висше училище по мениджмънт гр. Добрич	Департамент за модерни образователни методи	СУ „Св. Кл. Охридски“
Обучение	„Методика на обучението за безопасност на движението по пътищата”	26	16.06.2016 г.	„Дидаско груп“ ЕООД	СУ „Св. Кл. Охридски“
Обучение	Модул „ Teaching Knowledge Test“	5	15.06.2016 г. гр. Варна	„С.А.Н.-ПРО“ ООД гр. Варна	СУ „Св. Кл. Охридски“
Обучение	„ИТ практики“	2	02.07-03.07.2016 г. Висше училище по мениджмънт гр. Добрич	Висше училище по мениджмънт	СУ „Св. Кл. Охридски“
Обучение	„Конкурси“	1	22.07.2016 г. гр. София	„РААБЕ България“ ООД	СУ „Св. Кл. Охридски“

Обучение	„Училище на различни скорости” Формите на обучение – разширяване на възможностите за достъп до образование.	1	05.08.2016 г. гр. Баня	НИОКСО на ДИРЕКТОРИ	СУ „Св. Кл. Охридски“
Обучение	„Усвояване на умения за екипен подход на работа. Обучение в прилагане на механизма за противодействие на училищния тормоз“	2	26.09.-30.09.2016 г. гр. София	НП„РПС“	СУ „Св. Кл. Охридски“
Обучение	„Делегирани бюджети“ 2016 г.	1	16.11-17.11.2016 г. гр. Баня	НИОКСО	СУ „Св. Кл. Охридски“
Работна среща	„Разработване на концепция за учебни програми за учебен предмет хореография”	1	05.10.2016 г. гр. София	МОН	СУ „Св. Кл. Охридски“
Обучение	„Образователни технологии в училище“	5	08.12.2016 г. гр. Варна	Център за творческо обучение	СУ „Св. Кл. Охридски“
Обучение по общински програми за квалификация	„Индивидуалната форма на обучение-превенция на риска от отпадане” външен лектор	3	Октомври 2015 г. СУ „Д. Талев”	СУ „Д. Талев”	СУ „Д. Талев”
Тренинг-вътрешноинституционални форми за квалификация	„Медиация на конфликтите” преподавател по психология	59	Октомври 2015 г. СУ „Д. Талев”	СУ „Д. Талев”	СУ „Д. Талев”
Обучение-вътрешноинституционални форми за квалификация	„Система на обучение и оценяване на ученици със СОП/ресурсни учители”	31	Ноември 2015 г. СУ „Д. Талев”	СУ „Д. Талев”	СУ „Д. Талев”
Обучение по национални програми за квалификация	„Обучение на ресурсни учители по програма "Еразъм+" и дейност Etwinning" лектори от ЦРЧР и	2	Ноември 2015 г. Чифлика, Троян	ЦРЧР СУ „Д. Талев”	ЦРЧР

	ресурсни центрове в страната				
Обучение по регионални програми за квалификация	„Моделирание на нови услуги за деца с увреждания”	1	Март 2016 г. гр.Варна	Фондация „Карин дом” СУ „Д. Талев”	Фондация „Карин дом”
Обучение по национални програми за квалификация	„Мениджмънт на ученическия клас”	1	Април 2016 г. гр.Стара Загора	ДИПКУ към Тракийски университет СУ „Д. Талев”	СУ „Д. Талев”
Обучение по регионални програми за квалификация	„Характеристики на аутизма” външни лектори от институциите организатори	3	Април 2016 г. гр.Варна	Фондация „Карин дом”и Медицински университет Варна	СУ „Д. Талев”
Обучение по проект	Тренинг фокус група учители "Свят без насилие" лектори от Фондация „Ръка за помощ”	15	Май 2016 г. Висше училище по мениджмънт гр.Добрич	Фондация „Ръка за помощ” СУ „Д. Талев”	Европейски проекти
Обучение по оперативни програми и проекти	„Създаване на подкрепяща образователна среда за деца със СОП” външен лектор	4	Май 2016 г. гр. Варна	Фондация „Карин дом” СУ „Д. Талев”	Фондация „Карин дом”
Обучение по национални програми за квалификация	„Развитие на креативност”	2	Май 2016 г. Висше училище по мениджмънт гр.Добрич	Висше училище по мениджмънт - Добрич	СУ „Д. Талев”
Обучение-вътрешноинституционални форми за квалификация	„Web базирана интерактивна онлайн платформа и работа с интерактивна дъска” външен лектор	20	Юни 2016 г. СУ „Д. Талев”	„Кейсием”ЕООД	СУ „Д. Талев”

Обучение-вътрешноинституционални форми за квалификация	„Web базирана платформа” външен лектор	22	Септември 2016 г. СУ „Д. Галев”	„Кейсием”ЕООД	СУ „Д. Галев”
Семинар	„Прилагане на механизъм за противодействие на училищния тормоз” между децата и учениците в училище	1	26-28.09.2016 г. гр. София	МОН	СУ „Св. св. Кирил и Методий”
Научна конференция	„Интердисциплинарни логопедични практики”	1	4-6.11.2016 г. гр. София	Нов български университет	СУ „Св. св. Кирил и Методий”
Работна среща	„Наредба за приобщаващото образование”	1	9-11.11.2016 г. с. Кранево	РУО-Добрич	СУ „Св. св. Кирил и Методий”
Работна среща	„Наредба за приобщаващото образование” П. Петров	2	20-21.12.2016 г. гр. Балчик	РУО-Добрич	СУ „Св. св. Кирил и Методий”
Обмяна на добри педагогически практики	„Работа с деца със СОП” Павлета Димитрова	2	Ноември 2016 г. СУ „Д. Галев”	П. Димитрова СУ „Л. Каравелов”	не се заплаща
Работна среща	„Практически насоки за работа с деца с обучителни трудности” Д. Великова	16	Март 2016 г. СУ „Л. Каравелов	Ресурсен център – Добрич СУ „Л. Каравелов”	не се заплаща
Обучителна програма	„Обучение, насочено към формиране на базови терапевтични умения и техники за работа с деца със СОП проф. д-р Л. Райчева	1	Септември 2016 г. Национален център за подготовка на ученици за олимпиади гр. София	МОН по програма „Квалификация на педагогическите кадри” СУ „Л. Каравелов”	МОН

Курс	„Иновативна класна стая. Базови методи за ефективно внедряване на ИКТ в образованието. Добри електронни практики за е-обучение за 2016/2017 с ел. учебници. Управление в училищните дейности.” Н. Кицевски, Р. Бакалов	2	Януари 2016 г. НИОКСО гр. Баня	НИОКСО ПГ по ветеринарна медицина	НП „Квалификация на педагогическите кадри“ на МОН
Курс	„Обучение за работа с Moodle/облачна система”	12	Февруари 2016 г. ПГ по ветеринарна медицина	„Център за образователни инициативи”	ПГ по ветеринарна медицина
Курс	„Съвременни тенденции в преподаването на АЕ”	1	Март 2016 г. ДИКПО - гр.Варна	ДИКПО гр.Варна	самофинансиране ПГ по ветеринарна медицина
Квалификационен курс	„Обучение на педагогическите специалисти за работа с деца и ученици със СОП” лектори от НИОКСО	16	05.08-09.08.2013 г. гр. Добрич	МОН по проект „Квалификация на педагогическите специалисти“ за директори на детските градини	ОП РЧР
Квалификационен курс	„Обучение на изявени педагогически специалисти за насърчаване и подкрепа на професионалното им развитие”	16	Юни 2013 г. гр. Варна	МОН по проект „Квалификация на педагогическите специалисти“ за директори на детските градини	ОП РЧР
Практическо обучение	„Работа с деца със СОП” К. Фотева, П. Петров	16	I полугодие 2015 г. II полугодие 2016 г.	РУО Добрич за директори на детските градини	не се заплаща

Анализ на изведени проблеми, свързани с повишаване на педагогическите компетенции на учителите и директорите по посока осигуряване и реализиране на подкрепа за личностно развитие на деца и ученици

За успешното реализиране на общата и допълнителна подкрепа за личностно

развитие на деца и ученици, от получената информация следва, че през учебната 2015/2016 учебна година **538** от педагозите в Община град Добрич са участвали в квалификационни дейности – в или извън училище. Училищата са реализирали и дейности за обмен на педагогически практики за взаимодействие с деца и родители по методически обединения, провели са открити педагогически ситуации, организирали са съвместни инициативи – практикуми, театрални и танцови спектакли, спортни състезания, тържества. С оглед повишаване на педагогическите компетенции, директори, заместник-директори, педагогически съветници, психолози, учители са участвали в обучения, курсове, семинари, работни срещи, конференции и други квалификационни форми по проблемите на приобщаващото образование.

Училищните ръководства на общинските училища в град Добрич ясно осъзнават необходимостта от специфични умения и компетентности на своите педагогически специалисти, които трябва да са подготвени, за да реагират адекватно, както в осигуряването на кариерно ориентиране и занимания по интереси за развитие на способностите, за изява на дарбите в областта на науките, технологиите, изкуствата, спорта и в организирането на дейности по превенция на тормоза и насилието, така и да работят със специфичен инструментариум съобразно индивидуалните потребности на деца и ученици със специални образователни потребности. В тази връзка училищата, в които се обучават деца със СОП, са заявили възможности за назначаване на 9 ресурсни специалисти, разпределени както следва в: ОУ „Хр. Ботев”, СУ „Л. Каравелов”, СУ „Св. св. Кирил и Методий” и СУ „Св. Кл. Охридски” /по 1/, ОУ „Ст. Караджа” /2/ и СУ „Д. Талев” /3/. ОУ „Ст. Караджа” вече е назначило и 1 помощник-учител. Към момента само 2 от детските градини заявяват възможност за назначаване на логопед.

Важен акцент в квалификацията на кадрите е и подготовката им за работа с родителите на децата и учениците.

Възможности/предложения за решение на изведените по-горе проблеми:

Анализът на представените проблеми, свързани с повишаване на педагогическите компетенции на специалистите, които ще осигуряват и реализират подкрепа за личностно развитие на деца и ученици, насочва към обособяване на следните възможности:

- всички педагогически специалисти, които ще работят с деца и ученици със СОП, да участват регулярно в различни квалификационни форми с оглед оптималната им подготовка за работа със специализирани обучителни методи и техники;
- допълнително финансиране /от държавата или европейски проекти/ за външни – регионални и национални, и вътрешно-училищни квалификационни дейности с оглед по-големия обхват на кадрите, които ще бъдат ангажирани пряко в приобщаващото образование;
- създаване на общински Център за подкрепа за личностно развитие съгласно чл. 49, ал. 1 от Закона за предучилищно и училищно образование в отговор на нарастващите потребности от успешна интеграция на децата със специални образователни потребности и невъзможността на този етап всяко училище да финансира самостоятелно необходимия според потребностите си брой ресурсни учители, психолози, логопеди и други специалисти.
- използване потенциала на социалните услуги на територията на Община град Добрич.

IV. ИНФОРМАЦИЯ И АНАЛИЗ НА ДАННИТЕ ЗА ПОДКРЕПЯЩАТА СРЕДА И УСЛОВИЯ ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ

1. Обща обезпеченост

ДГ	Населено място	Спортна база			Библиотечно-информационно обезпечаване	Медицинск и кабинет	Столово хранене		Транспорт	
		Наличие на физкултурен салон	Наличие на спортна площадка	Осигуреност със спортни съоръжения			В самостоятелен стол	Чрез кетъринг	За ученици до 16 г.	За ученици над 16 г.
ДГ № 7	гр. Добрич	не	не	не	не	да	да	не	не	-
ДГ № 8	гр. Добрич	да	не	да	да	да	да	не	не	-
ДГ № 9	гр. Добрич	да	не	не	не	да	да	не	не	-
ДГ № 10	гр. Добрич	да	да	да	да	да	да	не	не	-
ДГ № 11	гр. Добрич	не	не	не	да	да	да	не	не	-
ДГ № 12	гр. Добрич	не	да	не	не	да	да	не	не	-
ДГ 17	гр. Добрич	да	не	не	не	да	да	не	да	-
ДГ 18	гр. Добрич	да	не	да	да	да	да	не	не	-
ДГ №20	гр. Добрич	не	да	да	не	да	да	не	не	-

ДГ №23	гр. Добрич	да	не	не	не	да	да	не	не	-
ДГ №24	гр. Добрич	да	не	не	да	да	да	не	не	-
ДГ № 25	гр. Добрич	да	не	не	не	да	да	не	не	-
ДГ № 26	гр. Добрич	да	да	да	да	да	да	не	не	-
ДГ № 27	гр. Добрич	да	не	не	не	да	да	не	не	-
ДГ № 29	гр. Добрич	да	не	да	да	да	да	не	не	-
ДГ №32	гр. Добрич	да	не	да	не	да	да	не	не	-
ДГ №33	гр. Добрич	да	не	не	не	да	да	не	не	-

Училище	Населено място	Спортна база			Библиотечно-информационно обезпечаване	Медицински кабинет	Столово хранене		Транспорт	
		Наличие на физкултурен салон	Наличие на спортна площадка	Осигурено със спортни съоръжения			В самостоятелен стол	Чрез кетъринг	За ученици до 16 г.	За ученици над 16 г.
ОУ „Хан Аспарух”	гр.Добрич	не	да	не	да	да	не	да	не	не
ОУ „П. Волов”	гр.Добрич	да	да	да	да	да	не	да	не	не

ОУ „Хр.Ботев“	гр.Добрич	да	да	да	да	да	не	да	не	не
ОУ „Христо Смирненски“	гр.Добрич	да	да	да	да	да	да	да	да	не
ОУ „Йордан Йовков“	гр.Добрич	да	да	да	не	да	не	да	не	не
ОУ „Н.Й Вапцаров“	гр.Добрич	да	да	да	не	да	не	да	да	не
ОУ „Ст. Караджа“	гр.Добрич	да	да	да	да	не	да	да	не	не
СУ „П.Р. Славейков“	гр.Добрич	да	да	да	да	да	да	не	не	не
СУ „Св. Климент Охридски“	гр.Добрич	да	да	да	да	да	да	не	не	не
СУ „Д. Талев“	гр.Добрич	да	да	да	да	да	не	да	не	не
СУ „Св. св. Кирил и Методий“	гр.Добрич	да	да	да	да	да	да	не	да	не
СУ „Л. Каравелов“	гр.Добрич	да	да	не	да	да	да	да	не	не
ЕГ „Г. Милев“	гр.Добрич	да	да	да	да	да	не	не	не	не
ПМГ „Ив. Вазов“	гр.Добрич	да	да	да	да	да	не	не	не	не

СУ „Г.С. Раковски”	гр.Добрич	да	да	да	да	да	да	не	да	да	не
ПГВМ „Проф.д-р Г.Павлов”	гр.Добрич	да	не	да	да	да	да	не	не	не	не
ПГАС	гр.Добрич	да	да	да	да	да	да	не	не	не	не

2. Достъпна физическа и архитектурна среда

ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДОСТЪПНА АРХИТЕКТУРНА СРЕДА В УЧИЛИЩАТА

Училище	Населено място	Входни и комуникационни пространства						Пригодност на помещенията и пространствата за общо ползване за хора с увреждания		Достъпно и пригодно за хора с увреждания санитарно-хигиенно помещение
		Достъпен вход	Достъпност до помещения и пространства					Създадени условия в класни стаи и кабинети за ученици с увреждания	Използваемост на общи помещения, зали аула, столова, физкултурен салон и др. за ученици с увреждания	
			Рампа	Подемна платформа	Безопасни парапети	Неглъзгава настилка	Тактилни ивици			
ОУ „Хан Аспарух“	гр. Добрич	да	не	да	не	не	не	да	не	да
ОУ „П.Волов”	гр. Добрич	не	не	да	не	не	не	да	да	не
ОУ „Христо Ботев“	Добрич	не	не	не	не	не	не	не	не	не

ОУ „Христо Смирненски”	гр. Добрич	да	не	да	не	не	не	не	не	не
ОУ „Й.Йовков”	гр. Добрич	не	не	да	да	не	не	не	не	не
ОУ "Никола Йонков Вапцаров"	гр. Добрич	не	не	да	да	не	не	не	не	не
ОУ „Стефан Караджа”	гр. Добрич	не	не	не	не	не	не	не	не	не
СУ „П.Р. Славейков”	гр. Добрич	да	да	да	да	не	да	да	да	да
СУ „Св. Климент Охридски“	гр. Добрич	да	не	да	не	не	да	не	не	да
СУ “Димитър Талев“	гр. Добрич	да	не	да	да	не	да	да	да	да
СУ „Св. св. Кирил и Методий“	гр. Добрич	да	не	да	да	не	да	не	да	да
СУ „Любен Каравелов“	гр. Добрич	не	не	да	не	не	не	не	не	не
ЕГ”Гео Милев”	Добрич	да	не	не	не	да	не	да	да	не
Спортно училище „Г.С.Раковски“	гр. Добрич	не	не	да	да	не	не	да	да	да
ПМГ „Ив. Вазов“	гр. Добрич	не	не	не	не	не	не	не	не	не

ПГВМ «Проф.д-р Г.Павлов»	гр. Добрич	да	не	да	не	не	не	не	не	да
ПГАС	гр. Добрич	не	не	не	не	не	не	не	не	не

ИНФОРМАЦИЯ ЗА ДОСТЪПНОСТ НА ФИЗИЧЕСКАТА И АРХИТЕКТУРНАТА СРЕДА В ДЕТСКИТЕ ГРАДИНИ

ДГ	Населено място	Входни и комуникационни пространства						Пригодност на помещенията и пространствата за общо ползване за хора с увреждания		Достъпност и пригодност на санитарно хигиенните помещения в групите за деца с увреждания	Наличие на физкултурен салон. Оборудване.	Наличие на спортни и спортни площадки и спортни съоръжения на двора
		Достъпен вход		Достъпност до помещения и пространства				Създадени условия за деца с увреждания в занималнята, спалнята и други Помещения на ДГ	Използваемост на общи помещения за деца с увреждания- физкултурен салон, музикален салон, коридори и фойета, дворни пространства.			
		Рампа	Подемна платформа	Безопасни парапети	Нехлъзгава настилка	Тактилни ивици	Подемна платформа					
ДГ №7	гр.Добрич	не	не	да	не	не	не	не	не	не	не	не
ДГ №8	гр.Добрич	не	не	да	не	не	не	не	да	не	да	да
ДГ №9	гр.Добрич	не	не	да	не	не	не	не	не	не	не	не
ДГ №10	гр.Добрич	не	не	да	не	не	не	не	не	не	не	не
ДГ №11	гр.Добрич	не	не	да	не	не	не	не	не	не	не	не

ДГ №12	гр.Добрич	не	не	да	не	не	не	не	не	не	не	не
ДГ №17	гр.Добрич	не	не	да	не	не	не	не	не	не	не	не
ДГ №18	гр.Добрич	не	не	да	не	не	не	не	не	не	не	не
ДГ №20	гр.Добрич	не	не	да	не	не	не	не	не	не	не	да
ДГ №23	гр.Добрич	не	не	да	не	не	не	не	не	не	не	не
ДГ №24	гр.Добрич	не	не	да	не	не	не	не	не	не	не	не
ДГ №25	гр.Добрич	не	не	да	не	не	не	не	не	не	не	не
ДГ №26	гр.Добрич	не	не	да	не	не	не	не	не	не	не	не
ДГ №27	гр.Добрич	не	не	да	не	не	не	не	не	не	не	не
ДГ №29	гр.Добрич	не	не	да	не	не	не	не	не	не	не	не
ДГ №32	гр.Добрич	не	не	да	не	не	не	не	не	не	не	не
ДГ №33	гр.Добрич	не	не	да	не	не	не	не	не	не	не	не

3. Специализирана подкрепяща среда в образователните институции на територията на общината:

ДГ	Населено място	Логопедични кабинети	Ресурсни кабинети	Обзаведени помещения, даващи възможност за:		
				Учебни места за ученици в инвалидни колички	Учебни места за ученици с увреден слух	Учебни места за ученици с намалено/увредено зрение
ДГ №7	гр. Добрич	не	не	не	не	не
ДГ №8	гр. Добрич	не	да	не	не	не

ДГ №9	гр. Добрич	да	не	не	не	не
ДГ №10	гр. Добрич	не	не	не	не	не
ДГ №11	гр. Добрич	не	не	не	не	не
ДГ №12	гр. Добрич	не	не	не	не	не
ДГ №17	гр. Добрич	да	не	не	не	не
ДГ №18	гр. Добрич	не	не	не	не	не
ДГ №20	гр. Добрич	не	не	не	не	не
ДГ №23	гр. Добрич	не	не	не	не	не
ДГ №24	гр. Добрич	да	не	не	не	не
ДГ №25	гр. Добрич	не	не	не	не	не
ДГ №26	гр. Добрич	не	не	не	не	не
ДГ №27	гр. Добрич	не	не	не	не	не
ДГ №29	гр. Добрич	не	не	не	не	не
ДГ №32	гр. Добрич	не	не	не	не	не
ДГ №33	гр. Добрич	не	не	не	не	не

Училище	Населено място	Логопедични кабинети	Ресурсни кабинети	Обзаведени помещения, даващи възможност за:		
				Учебни места за ученици в инвалидни колички	Учебни места за ученици с увреден слух	Учебни места за ученици с намалено/увредено зрение
ОУ „Хан Аспарух“	гр. Добрич	не	да	не	не	не
ОУ „Панайот Волов”	гр. Добрич	не	не	не	не	не
ОУ „Христо Ботев“	гр. Добрич	да	не	не	не	не
ОУ „Христо Смирненски”	гр. Добрич	не	да	не	не	не
ОУ „Йордан Йовков”	гр. Добрич	не	да	не	не	не
ОУ „Никола Йонков Вапцаров”	гр. Добрич	не	да	не	не	не
ОУ „Стефан Караджа”	гр. Добрич	не	да	не	не	не
СУ „П. Р. Славейков”	гр. Добрич	да	не	не	не	не
СУ „Св. Климент Охридски“	гр. Добрич	да	да	не	не	не
СУ „Димитър Талев“	гр. Добрич	да	да	не	не	не
СУ „Св. св. Кирил и Методий“	гр. Добрич	да	да	не	не	не
СУ „Л. Каравелов“	гр. Добрич	да	да	не	не	да
ЕГ „Гео Милев”	гр. Добрич	не	не	да	не	не
Спортно училище „Г. С. Раковски“	гр. Добрич	не	да	не	да	не

4. Допълнителна подкрепа за личностно развитие на деца и ученици с изяви дарби:

Осигурени възможности за ползване на подходяща физическа среда, обзавеждане, оборудване, материали, консумативи

В училищата на територията на Община град Добрич има създадени благоприятни условия за личностното развитие на учениците с изяви дарби. Осигурени са физкултурни салони и спортни площадки в 16 училища, като в някои от тях има по три, или по два салона. Със спортни съоръжения разполагат 15 от училищата, като две от тях /ОУ „Хан Аспарух” и ПГВМ/ оценяват осигуреността си като недостатъчна. В образователните институции в системата на предучилищното и училищното образование в град Добрич има оборудвани компютърни кабинети с постоянен интернет достъп, специализирани кабинети с мултимедийни проектори, зали за училищни изяви, библиотеки.

Сформирани са групи за извънкласни дейности по интереси по проект „Твоят час”: „Млад биолог”, „Аз напредвам в географията”, „Работилница за таланти”, „Фолклорна въртележка”, „Лаборатория за четене и писане”, „Математика – подготовка за състезания” и т.н. Една част от консумативите и материалите се осигуряват чрез средства от европейски проекти, но разгръщането на цялостния детски потенциал в среда, мотивираща ги за развитие и отговаряща на индивидуалните им потребности, предполага и допълнително обезпечаване, както и осигуряване на съвременно оборудване и обзавеждане.

Проблеми могат да бъдат открити в общата обезпеченост на детските градини – 4 не разполагат с физкултурни салони, 13 са без спортни площадки, а в спортните съоръжения в прилежащите им площи са амортизирани.

5. Изведени проблеми на училищно и общинско ниво, свързани с осигуряването на пълноценна материална среда за образование на учениците и подкрепа за личностното им развитие:

Училищата с по-голям брой ученици в град Добрич, работещи по много проекти, успяват да осигурят пълноценна материална среда за индивидуалното развитие и успехи на своите възпитаници, макар че все още училищните ръководства търсят възможности за оборудване на езикови кабинети, кабинети по обществени и природни науки, ателиета за извънкласни, клубни и проектни дейности.

Като недостатъчно достъпна по отношение на децата със специални образователни потребности може да бъде определена физическата и архитектурната среда в общинските детски градини и училища. В 8 от училищата има изградена рампа, в 12 – безопасни парапети, в 6 – нехлъзгава настилка, в 3 – подемна платформа и само в 1 – тактилни ивици. 65% от директорите смятат, че не са създадени подходящи условия в класните стаи и кабинети, както и че общите помещения – зала, аула, столова, физкултурен салон, не могат да бъдат използвани от ученици с увреждания.

По отношение на детските градини – във всички 17 общински детски градини има изградени безопасни парапети, но нито една от тях не разполага с рампа, подемна платформа, нехлъзгава настилка, тактилни ивици и съответно пригодени помещения и пространства за общо ползване от деца с увреждания.

Образователните институции на територията на Община град Добрич разполагат със 7 логопедични и 12 ресурсни кабинета, но само в ЕГ „Г. Милев” има осигурени места за ученици в инвалидни колички, както и за ученици с увреден слух, а в СУ „Л.

Каравелов” – учебни места за ученици с намалено или увредено зрение.

6. Възможности/предложения за решение на изведените по-горе проблеми:

За осигуряването на пълноценна материална среда за образование на учениците и подкрепа за личностното им развитие трябва да се осигурят допълнителни финансови ресурси от държавата, общината, от реализиране на проекти по различни програми, спонсорства, дарения и др.

V. ИНФОРМАЦИЯ И АНАЛИЗ НА ДАННИТЕ ЗА ВЗАИМОДЕЙСТВИЯ И ПАРТНЬОРСКИ МРЕЖИ

1. Данни за изградените партньорства между образователните институции и други заинтересовани страни

Училищата от Община град Добрич имат изградени традиции за партньорство и съвместни инициативи в подкрепа на деца и ученици с научни, образователни, информационни, културни и спортни институции, с: РБ „Дора Габе“, Регионален исторически музей – Добрич, Общински младежки център „Захари Стоянов“, Художествена галерия, Държавен куклен театър „Дора Габе“, Драматичен театър „Йордан Йовков“, неправителствените организации, които работят в сферата на изкуството и др. Те търсят съдействие на Дирекция „Социално подпомагане” – Отдел „Закрила на детето“, Детска педагогическа стая, МКБППМН, РЗИ, БЧК. Работят съвместно по проекти с Висше училище по мениджмънт и Технологичен колеж – Добрич, както и с Уайс Мен Клуб и СНЦ „Здравна грижа за всеки“, подкрепени от Община Добрич.

При работата с деца и ученици със СОП има добра координираност между ресурсните учители от РЦПППО град Добрич и учителите от училищните екипи за подкрепа за личностно развитие.

В търсене на нови форми, удовлетворяващи интересите на учениците и осигуряващи им пълноценно оползотворяване на свободното време, училищата си партнират и с всички клубове, предприятия и дружества в областта на спорта.

По европейските проекти, по които работят, училищата си сътрудничат и с образователни институции от други държави – Полша, Румъния, Турция, Италия, Испания, Франция, Кипър, Латвия, Словения и др.

Двете професионални гимназии – ПГ по ветеринарна медицина „Проф. д-р Г. Павлов” и ПГ по аграрно стопанство имат изградени партньорства с фирми и земеделски кооперации на територията на гр. Добрич и областта, както и с Български ветеринарен съюз, Областна дирекция по безопасност на храните, „БМВ ООД”, „Сердика ООД”, „СС-ВЕТ”, „ВИВА-ВЕТ”, „Лееком” и др.

2. Институции и други организации /НПО, социални услуги и др./, функциониращи на територията на общината, които биха могли да бъдат привлечени за изпълнение на дейности по подкрепа за личностно развитие

Училищата на територията на Община град Добрич имат добре развита партньорска мрежа. Всяка от образователните институции има традиции в сътрудничеството си с действащите социални институции, клубове, неправителствени организации и др. Препоръките, които могат да бъдат направени на базата на анализа на

създадените партньорства, са в посока на по-активното включване на институции и фирми в осигуряването на разнообразни дейности по подкрепа на личностно развитие, които предполагат реализирането на по-дългосрочни съвместни инициативи съобразно индивидуалните потребности на децата и учениците.

VI. ФИНАНСИРАНЕ

1. Начин на финансиране - Община град Добрич прилага действащ механизъм за финансиране на делегираните от държавата дейности и политики за обезпечаване на дейностите за подкрепа на личностно развитие чрез дофинансиране.

2. Бюджет /детски и учебни заведения/

Финансови средства за последната бюджетна година (2016): сума и процент

От държавен бюджет	%	От общински бюджет	%	От проекти	%	Други	%
Общински детски градини							
4 475 557	75.50	1 406 467.51	23.7	41264	0.70	6 860	0.10
Общински училища							
14 688 517	95.80	98 424	0.65	243 667	1.59	301 249	1.96
Общо финансови средства за детски и учебни заведения							
19 164 074	90.13	1 504 891.51	7.08	284 931	1.34	308 109	1.45

Забележки:

1. В таблицата са посочени финансовите средства, отчетени като разход през 2016 година.
2. В колона други са отразени финансовите средства от дарения, национални програми, в това число програми за заетост, както и собствените приходи на общинските училища.

VII. АНАЛИЗ НА СЪСТОЯНИЕТО НА ОБЩИНАТА

- **Общинска политика за подкрепа на личностното развитие на децата и учениците, специфични условия, обективни и субективни трудности, рискове, възможни решения**

Община град Добрич има много добре развита спортна и културна инфраструктура, която дава възможност на децата и младите хора да развиват и изявяват интересите, способностите и таланта си в областта на науката, изкуствата и спорта. Във всички училища са създадени условия за удовлетворяване на интересите и индивидуалните им потребности за личностно развитие в свободното от учене време. На учениците се предоставя богато разнообразие от форми за допълнителна подготовка и в този смисъл надграждане на знания, умения и компетентности, които им гарантират успешно представяне на общински, регионални, национални, международни фестивали, конкурси, състезания и олимпиади.

В образователните институции на територията на град Добрич работят много добре подготвени педагогически специалисти , които вече са участвали в квалификационни форми, свързани с методите на работа и успешната интеграция на деца със специални образователни потребности, но продължават да повишават своята квалификация чрез включването си в обучения, курсове, семинари по проблемите на приобщаващото образование.

Предвид необходимостта от осигуряване на обща и допълнителна подкрепа на децата и учениците все по-осезаемо се чувства необходимостта от назначаване на нови специалисти в училищата – предимно психолози, логопеди, ресурсни учители. Кадровата осигуреност в това отношение към момента се оказва недостатъчна, като същевременно общинските училища не разполагат с нужните финансови ресурси.

При осигуряване на допълнително държавно или друго алтернативно финансиране училищата биха могли в по-голяма степен да подобрят своята физическа и архитектурна среда и назначат квалифицирани кадри, които да бъдат част от училищните екипи в помощ на нуждаещите се деца и ученици.

- **Сътрудничество между институциите в системата на предучилищното и училищното образование, държавните и местните органи и структури и доставчиците на социални услуги**

Между училищата в град Добрич и представителите на държавните, местните органи и структури и доставчиците на социални услуги има изградени много добри партньорски взаимоотношения, които трябва да продължат да се развиват в отговор на необходимостта от предоставяне на пълноценна обща и допълнителна подкрепа за децата и учениците. Усилията на цялата общественост трябва да са насочени към планиране и реализиране на съвместни дейности и изяви съобразно индивидуалните потребности, както на децата с изяви дарби, така и на децата в риск, с хронични заболявания или със специални образователни потребности.

- **Добри практики на общинско ниво във връзка с разработени политики за:**
 - подкрепа за личностно развитие на детето и ученика;
 - изграждане на позитивен организационен климат;
 - утвърждаване на позитивна дисциплина;
 - развитие на училищната общност.

В Община град Добрич има изградена и добре функционираща система за предучилищно и училищно образование, която чрез екипната работа между учителите и другите педагогически специалисти се стреми да осигурява подходяща физическа, психологическа и социална среда за развиване на способностите и уменията на децата и учениците. С помощта на широка партньорска мрежа между училищата, държавните и местни органи и структури, се реализират различни форми на подкрепа за личностно развитие чрез съвместни проекти, инициативи, дейности по превенция на тормоза и насилието, дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение и т.н. За осмисляне на свободното време на учениците, включително и на учениците с идентифицирана нужда от специална подкрепа, както и на ученици с риск от отпадане и/или прояви на агресия, Община град Добрич предлага включване в клубове по

интереси, школи, курсове съобразно индивидуалните потребности и желание за развитие на собствения потенциал в съответната сфера.

VIII. ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА МЕРКИ И ДЕЙНОСТИ, КОИТО ДА БЪДАТ ВКЛЮЧЕНИ В ОБЛАСТНАТА СТРАТЕГИЯ ЗА ПОДКРЕПА ЗА ЛИЧНОСТНО РАЗВИТИЕ НА ДЕЦАТА И УЧЕНИЦИТЕ В ОБЛАСТ ДОБРИЧ ЗА ПЕРИОДА 2017-2019 ГОДИНА

Идентифицирана потребност от разкриване/функциониране на ЦПЛР на общинско ниво:

Потребностите от планиране и реализиране на дейности за подкрепа за личностно развитие на децата с изяви дарби, на децата в риск, с хронични заболявания или със СОП, все повече нарастват, както в национален, така и в регионален мащаб. Нуждаещите се от приобщаващо образование прогресивно увеличават своя брой, което налага и детските градини, и училищата от град Добрич, които не могат да осигурят достатъчно квалифицирани кадри, да търсят съдействие отвън. В този смисъл разкриването и функционирането на общински Център за подкрепа за личностно развитие се превръща в неизменна необходимост като извънучилищно звено, в екипа на което ще бъдат концентрирани специалисти, от които деца и ученици ще получават адекватна грижа, педагогическа и психологическа подкрепа за развитие на интересите, способностите, компетентностите или ресурсно подпомагане при регистрирани специални образователни потребности .

Насоченост на дейностите

Центровете за подкрепа на личностно развитие	Потребност /да /не/	Предложения за мерки и дейности за включване в Областната стратегия
За развитие на интересите, способностите, компетентностите и изявата в областта на науките, технологиите, изкуствата и спорта;	да	<ul style="list-style-type: none"> - провеждане на занимания в групи по интереси в областта на науките, изкуствата, спорта, гражданското и здравното образование, както и за придобиване на умения за лидерство; - работа, както с напреднали и изявени деца и ученици, така и с деца и ученици със специални образователни потребности; - организиране на колективни и индивидуални, постоянни и временни организационни педагогически форми и изяви на ученици на общинско, регионално и национално равнище; - използване на научния потенциал на висшите училища на територията на гр. Добрич; - в ЦПЛР да се включат и направления: природни науки, изкуства, спорт, екология.
За кариерно ориентиране и консултиране	да	<ul style="list-style-type: none"> - да продължи функционирането на Център за кариерно ориентиране – гр. Добрич, работещ към настоящия момент по проект на МОН „Система за кариерно ориентиране в училищното образование” в отговор на потребностите от информиране, консултиране, диагностика на интереси, способности, предпочитания и ценности; - разработване на инструменти за ранно кариерно ориентиране на застрашените от отпадане ученици; - адаптиране на инструменти за кариерно ориентиране за ученици със специални образователни потребности; - подпомагане реализацията на завършващите средно образование ученици.
За превантивна, диагностична, рехабилитационна, корекционна и ресоциализираща работа с деца и ученици	да	<ul style="list-style-type: none"> - дейности по диагностична, рехабилитационна, корекционна и терапевтична работа с деца и ученици с тежка и дълбока умствена изостаналост или с множество увреждания; - педагогическа и психологическа подкрепа, както и прилагане на програми за подкрепа и обучение за семействата на децата и учениците с тежка и дълбока умствена изостаналост; - да се финансира работата на мобилни екипи в началото на учебната година за обследване и диагностициране на децата от детската градина за логопедични проблеми.

За ресурсно подпомагане на деца и ученици със специални образователни потребности	да	<ul style="list-style-type: none"> - консултиране на родители за използването на различни видове терапии, форми и техники на работа на деца и ученици със специални образователни потребности; - осъществяване на ранно педагогическо въздействие на деца със специални образователни потребности; - участие чрез свои специалисти в състава на училищните екипи за подкрепа за личностно развитие; - участие в разработването на индивидуалните програми за обучение и развитие на деца и ученици със специални образователни потребности съвместно с училищните екипи; - провеждане на обучение на деца и ученици със специални образователни потребности съвместно с учителите на групата в детската градина или в паралелката в училището; - осъществяване на логопедично подпомагане и психологична помощ на деца и ученици и техните семейства; - разработване на дидактични материали за подпомагане на обучението и възпитанието на деца и ученици със специални образователни; - организиране и осъществяване на различни форми за повишаване на знанията и уменията на учители, работещи с деца и ученици със специални образователни потребности
За педагогическа и психологическа подкрепа	да	<ul style="list-style-type: none"> - дейности по превенция на насилието и преодоляване на проблемното поведение; -тренинги и обмяна на добри практики между специалистите и учителите, работещи с децата
За прилагане на програми за подкрепа и обучение за семействата на децата и учениците с увреждания	да	<ul style="list-style-type: none"> -училище за родители; -сформиране на групи, в които родителите да получават професионална помощ и идеи и да споделят опит; - провеждане на тренинги

Събрали информацията (имена, фамилия; месторабота, длъжност):

- Д-р Емилия Баева – зам.-кмет „Хуманитарни дейности”
- Дияна Борисова – директор на Дирекция „Хуманитарни дейности”
- Марияна Симеонова – гл. експерт „Училищно образование”
- Дора Минчева – гл. експерт „Предучилищно образование”

*Приет с решение № 16-24 от 31.01.2017 г.
на Общински съвет град Добрич*